

גמרא סדורה

מסכת מעילה

פרק ב' - "חטאת העוף"

לימוד פרק זה מוקדש לעילוי נשמת:

שרה דהן ז"ל

אימו של ר' יוסף דהן יבדל"א

שליח חב"ד - הר חברון

כ"ג אלול תשע"ט

מהדורה מנוקדת, מפוסקת,
מחולקת לסוגיות ולפסקאות

עם רש"י

בהצלחה - יגעת ומצאת - תאמין!!!

להארות והערות

דניאל ברק ווינט

טל' - 0526071122

דוא"ל vinetdb81@gmail.com

עתניאל ד.ג. הר חברון 9040700

©

כל הזכויות על הניקוד, הפיסוק והחלוקה לסוגיות ופסקאות שמורות לעמותת "וכל בנייך לימודיך" ולדניאל ברק ווינט.

כ"ב אלול תשע"ט

מסכת מעילה פרק ב' - "חטאת העוף"

1. ח, א-ב

כ"י

מתני'
חטאת העוף מועלין בה משהוקדשה. בפה אפילו אם נהנה ממנה מחיים כגון שמכרה דהוציאה לחולין:
הוכשרה להפסל. כלומר משנמלקה ניתוסף בה קדושה שהיא נפסלת אם נגע בה טבול יום או מחוסר כפורים ובלילה:
הוזה דמה חייבין עליה משום פיגול. דהזאה דעוף קיימא במקום זריקה דבהמה דהזאה קובעת בפיגול שחישב בו קודם לכן כמו זריקה דבהמה ושוב נמי יש בו איסור נותר וטמא אם נטמא דהזאה קובעת בכל הני:
ואין בה מעילה. דכיון דהוזה דמה יש בה היתר לכהנים:

גמ'
אבל לאיטמויי לא. שתהא טמאה ומטמאה אחרים לא:
מתניתין. דקתני הוכשרה ליפסל ולא ליטמא רבנן היא דאמרי כשם שפוסל טבול יום אוכלי תרומה ומשקה תרומה כך פוסל אוכלי קדש דאינו מטמא לטמא אחרים:

דתניא אבא שאול אומר טבול יום תחלה לקדש. דהוי ראשון ומשוי לקדש שני דאותו שני עושה שלישי ורביעי בקודש ופוסל את התרומה:

רבי מאיר אומר מטמא את הקדש. דהוא שני ומשוי לקדש שלישי:

וחכ"א כשם שפוסל כו'. אבל טמויי לא מטמא והיינו כמתניתין:

אמר רבא לאבא שאול. נמי דאמר תחלה לקדש דקעביד לקדש שני מיתרצא נמי מתני דודאי טבול יום מדאורייתא פוסל ואינו מטמא ורבנן עשו מעלה בקדשים דהוה טבול יום תחלה לקדש דהוי כי אוכל ראשון ועושה שני ומתני בדאורייתא קתני דאינו אלא פוסל:

לר"מ. נמי מיתרצא מתני דהאי דקאמר מטמא את הקדש דעביד ליה שלישי ופוסל את התרומה מדרבנן אבל מדאורייתא אינו אלא פוסל מאחר שטבל:

ורבנן. דאמרי כשם שפוסל כו' ולא אמרי דמטמא קסברי כיון דטבל קלשא ליה טומאה דפסול משוי ולא טמא:

מתניתין

חטאת העוף:

מועלין בה - משהוקדשה.

נמלקה - הוכשרה להפסל בטבול יום,

ובמחוסר כפורים,

ובלינה.

הוזה דמה - חייבין עליה משום: פיגול,

נותר,

וטמא.

ואין בה מעילה.

גמרא

קתני: "הוכשרה ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה".

ליפסל - אין,

אבל לטמויי - לא.

מתניתין מני?

רבנן היא.

דתניא:

"אבא שאול אומר:

טבול יום - תחלה לקדש.

רבי מאיר אומר:

מטמא את הקדש,

ופוסל את התרומה.

וחכמים אומרים:

כשם שהוא פוסל: משקה תרומה,

ואוכלי תרומה.

כך הוא פוסל: משקה קדש,

ואוכלי קדש".

אמר רבא:

לאבא שאול מעלה עשו בקדשים:

שוניהו רבנן לטבול יום כראשון,

לרבי מאיר כאוכל שני,

לרבנן כיון דטבל קלש טומאתו¹⁴ - פסול משוי,

טמא לא משוי.

ח,ב

2. ח, ב - ט, א

רפ"י

"הוזה דמה - חייבין עליה משום: פיגול, נותר, וטמא. ואין בה מעילה".

הא איסורא איכא. כלומר איסור אכילה: ואמאי הא ממונא דכהנים הוא. מאחר שהוזה דמה שהותרה להם באכילה: א"ר חנינא ליוצא. כלומר שיצא דהתם איכא איסור אכילה ורבי עקיבא הוא דאמר זריקה מועלת ליוצא לאפוקיה מידי מעילה או לשריפה כדאמרינן לעיל אבל לאו בת אכילה היא כדאמרינן בסוף פירקין אבל לאכילה לא מרצה הא הזאה נהי דמהניא לאפוקיה מידי מעילה אבל להתיר היוצא באכילה לא מהניא והיינו דקא דייק אבל איסורא איכא דלאו בת אכילה היא:

אמר רב הונא אמר רב מיצוי חטאת העוף. דכתיב והנשאר בדם ימצה לאחר הזאה ימצה:

אינו מעכב. דכיון דהוזה אע"פ שלא מיצה נעשית מצותו ויצא מידי מעילה וחייבין עליו משום נותר וטמא ויצא נמי ידי חובתו דאינו מעכב הכפרה:

דתני רב הוזה דמה. דמדקתני במתניתין גבי חטאת העוף הוזה דמה ולא קתני מיצה דמה אלמא ס"ל לתנא דמתני' דהזאה עיקר ומיצוי לא מעכב:

ורב אדא בר אהבה אמר משמיה דרב מיצוי מעכב. דלא יצא ידי חובתו ולא נתכפר ולא הוקבע החטאת בפיגול ונותר וטמא אע"פ שהוזה עד דעביד מיצוי:

ותני רב מיצה דמה. במתני' גבי חטאת העוף מיצה דמה ולא קתני הוזה דמה דס"ל דמיצוי נמי עיקר מצוה הויא ומעכב: בשלמא לרב אדא היינו דכתיב והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח וגו'. דההוא דנשאר אחר הזאה דהיינו מיצוי איקרי חטאת אלמא דשיריים דהיינו מיצוי מעכב:

אלא לרב הונא דאמר מיצוי לא מעכב מאי והנשאר. כיון דלא מעכב ל"ל דכתיב והנשאר:

להכי כתיב והנשאר לכדתנא דבי רבי ישמעאל שאם נשאר. כלומר אם נשאר מן הדם מצוה לעשות מיצוי אבל אם לא נשאר לא מעכב דמיצוי אינו מעכב:

ומאי חטאת היא. לאו כדקא בעית למימר דאוהנשאר ימצה קאי דליהוי משמע דבשיריים דהיינו מיצוי הוי עיקר חטאת דמיצוי מעכב:

אלא ארישיה דקרא קאי. אוהזה מדם החטאת באצבעו חטאת היא לומר דהזאה מעכבת ולא מיצוי:

ה"נ שאם ניתותר. שכשקמץ את המנחה אם ניתותר דאיכא שיריים למצוה שפיר ואם לא ניתותר שאם חסרו שיריים בין קמיצה להקטרה לית לן בה:

וכי תימא הכי נמי. דשיריים לא מעכבי והתניא מסלתה ומשמנה דמצי למיכתב קרא מסלת ומשמן מאי מסלתה ומשמנה שיהא כל סלתה ושמנה קיים ואפילו שיריים דהכי משמע מסלתה מן הסלת שהיה בשעת קמיצה שהיה כולו אלמא דחסרון שיריים מעכבי (גבי שיריים נמי אמרינן דחסרון שיריים מעכב) והכי אמרינן שאם לא ניתותר לא מעכב:

אמרי התם כתיב והנותרת קרא יתירא. דכתיב ביה והנותרת תרי זימני והנותרת ממנה והנותרת מן המנחה דשנה עליו הכתוב לעכב פרט לשחסרה דמשמע והנותרת ולא הנותרת מן הנותרת דהשיריים הן מותרת הקומץ ולא שחסרו השיריים דהוון שירי שיריים אבל הכא לא כתיב אלא והנשאר לחוד דמשמע שאם נשאר מן הדם ימצה ואם לא נשאר אינו מעכב והא דכתיבי תרי מיעוטי במנחה והנותרת ומסלתה חד למצוה וחד לעכב:

"מעילה" הוא דליכא,

אבל איסורא - איכא.

ואמאי? הא ממונא דכהנים הוא!

אמר רבי חנינא:

ליוצאין,

ורבי עקיבא היא, דאמר: זריקה מועלת ליוצא דלאו בת אכילה היא.

אמר רב הונא אמר רב:

מיצוי חטאת העוף - אינו מעכב.

דתני רב:

"הוזה דמה".

רב אדא בר אהבה אמר רב:

מיצוי חטאת העוף - מעכב.

ותני רב:

"מיצה דמה".

תא שמע:

"והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח חטאת היא" ¹⁵ (ויקרא ה, ט)

בשלמא לרב אדא בר אהבה - היינו דכתיב: "והנשאר בדם ימצה חטאת היא".

אלא לרב הונא - מאי "והנשאר"?

דתניא דבי רבי ישמעאל:

"שאם נשאר".

ומאי "חטאת היא" ¹⁶ (ויקרא ה, ט, יא)?

ארישא.

אמר ליה רב אהא בריה דרבא לרב אשי:

אלא מעתה גבי מנחה,

דכתיב: "והנותרת" ¹⁷ (ויקרא ב, ג) - הכי נמי שאם ניתותר?!

וכי תימא: הכי נמי - וְהִתְנִיחָהּ: "מסלתה ומשמנה על כל לבנתה" ¹⁸ (ויקרא ב, ב).

פרט: /שחסרה סלתה,

וְחִסְרָה שְׁמֶנָּה,

וְחִסְרָה לְבֹנְתָה!"

אמרי:

התם כתיב: "והנותרת",

קרא יתירא כתיב.

מתבי אבוה דשמואל ¹⁹ לרב הונא:

"אחד חטאת העוף,

¹⁵ והוזה מדם החטאת על קיר המזבח והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח חטאת היא

¹⁶ ואם לא תשיג ידו לשתי תרים או לשני בני יונה והביא את קרבנו אשר חטא עשירת האפה סלת לחטאת לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה

לבנה כי חטאת הוא

¹⁷ והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי ה'

¹⁸ והביאה אל בני אהרן הכהנים וקמץ משם מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אונקתה המזבחה אשה ריח ניחח לה'

¹⁹ מסורת הש"ס, גירסת וילנא: (ורבי אבין) ואילו שיטה מקובצת מגיה אבוה דרבי אבין

כ"י

קתני מיהת ומיצה דמה. אלמא דמיצוי נמי מעכב בחטאת העוף הואיל ומצי מפגל בו כמו בהזאה:
לצדדין קתני. דשמלקן משמע אתרוייהו אחטאת העוף ואעולת העוף ומיצה דמה לא קאי אלא אעולת העוף דלית ביה הזאה אלא מיצוי אבל חטאת העוף דאיכא הזאה מאחר שלא פיגל בהזאה לא מצי מפגל במיצוי דמיצוי אינו מעכב:

ואחד עולת העוף שמלקו, ומיצה דמן חוג למקומן - פסול, ואין בו פרת.
 חוג לזמן - פיגול,
 וחייבין עליו פרת" (זבחים סד.).

קתני מיהת "מיצה דמן"!

הוא מוֹתִיב לַהּ, וְהוּא מְפָרֵק לַהּ:
 לְצַדְדֵינָא קְתַנִּי.

3. ט, א

רש"י

שֵׁאֵם נִשְׂאָר בְּדָם. דמשמע דשיריים לא מעכבין:
וְהָא תְּנַאי דְּבִי ר' יִשְׁמַעְאֵל הֵתֵם.
 בפרק איזהו מקומן (זבחים דף נב.):
שִׁירִיִּים מְעַכְבִּין. דפלוגתא דר' ישמעאל ורבי עקיבא היא דרבי ישמעאל אמר אין מעכבין ורבי עקיבא אמר אין מעכבין ואמר רב פפא הֵתֵם דכולי עלמא שיריים דעלמא לא מעכבין והכא בשירי חטאת העוף דהיינו מיצוי איכא בינייהו רבי ישמעאל סבר מעכב ר"ע סבר אינו מעכב וקשיא דרבי ישמעאל אדר"י:
תְּרֵי תְּנַאי אֵלִיבָא דְר' יִשְׁמַעְאֵל.
 והאי תנא דהכא דתני שאם נשאר סבר אליבא דר' ישמעאל דמיצוי אינו מעכב:

גופא:

תְּנַאי דְּבִי רְבִי יִשְׁמַעְאֵל:
"שֵׁאֵם נִשְׂאָר בְּדָם".

וְהָא תְּנַאי דְּבִי רְבִי יִשְׁמַעְאֵל הֵתֵם:
"שִׁירִיִּים מְעַכְבִּין",

וְאָמַר רַב פֶּפְא:

מִיצוּי חֲטָאת הָעוֹף אֵיכָא בִּינֵיהוּ!

תְּרֵי תְּנַאי, וְאֵלִיבָא דְרְבִי יִשְׁמַעְאֵל.

4. ט, א-ב

רפ"י

מתני'

מיצה דמה חייבין עליה משום פיגול. דמיצוי עולת העוף במקום זריקה דבהמה והזאה דחטאת העוף דלא כתיב אלא ונמצה דמו (ויקרא ב) וההוא מיצוי קבע לה בפיגול אם חישוב עליו במליקה להקטירה חוץ לזמנה דכי מיצה דמה קרבו מתיריו בפיגול וחייבין עליה כרת וה"ה דבתר מיצוי יש בו נותר וטמא:

ומועלין בה עד שתצא לבית הדשן. דכיון דכולה כליל ואין בה היתר לכהנים לעולם מועלין בה עד שתישרף כולה ותנטל מאפרה תרומת הדשן דכתיב והרים את הדשן וגו' ושוב כיון שנעשית מצותו אין מועלין בו:

פריס הנשרפין ושעירים הנשרפין. הן קדשי קדשים ואין בהן היתר לכהנים והזאת (זריקה) דמן קובען לפיגול אם חישוב עליהן בשעת שחיטה וכיון דלית בהו היתר לכהנים מועלין בהן בבית הדשן במקום שריפתן:

עד שיותך הבשר. עד שיתעכל הבשר שנעשה אפר דהיינו מצותן:

העולה. וכל הני דמתני' בקדשי קדשים מיירי:

ואין מועלין בעורה. דשל כהנים הוא דכתיב עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה (ויקרא ז):

ומועלין בבשר עד שתצא לבית הדשן. דכליל הוא:

חטאת ואשם וכו' ואין מועלין בבשר. דכיון דנזרק הדם הותר הבשר לכהנים דקדשי קדשים נינהו:

אבל מועלין באימורין. עד שיתעכלו במזבח ויצא האפר לבית הדשן דנעשית מצותו:

שתי הלחם מועלין בהן משהוקדשו. בפה:

קרמו בתנור. דהיינו תחילת עשייתן וההוא קרומא חשיב להכשיר ונפסל בטבול יום וכי כמו שחיטה דקדשי קדשים והכא ליכא בלינה משום דשתי הלחם אין נאכלין לא פחות משנים ולא יותר על שלשה:

ולשחוט עליהן הזבח. דכתיב (ויקרא כג) והקרבתם על הלחם ואמרינן (מנחות דף סב.) על בסמוך וכיון דקרמו מיקרי לחם:

נזרק הדם. של כבשים: **חייבין עליהן.** על שתי הלחם משום פגול אם חישוב בשעת שחיטה לאכול הלחם חוץ לזמנו משום דכבשים מפגלין את הלחם:

מתניתין

עולת העוף:

מועלין בה - משהוקדשה.

נמלקה - הוכשרה ליפסל: בטבול יום,

ובמחוסר פפודים,

ובלינה.

מיצה דמה - חייבין עליו משום: פיגול,

נותר,

וטמא.

ומועלין בה - עד שתצא לבית הדשן.

פריס הנשרפים,

ושעירים הנשרפים:

מועלין בהן - משהוקדשו.

נשחטו - הוכשרו ליפסל: בטבול יום,

ובמחוסר פפודים,

ובלינה.

הוזה דמן - חייבין עליו משום: פיגול,

נותר,

וטמא.

ומועלין בהן - בבית הדשן עד שיותך²⁰ הבשר.

העולה:

מועלין בה - משהוקדשה.

נשחטה - הוכשרה ליפסל: בטבול יום,

ובמחוסר פפודים,

ובלינה.

משנזרק דמה - חייבין עליה משום: פיגול,

נותר,

וטמא.

ואין מועלין - בעורות,

אבל מועלין - בבשר עד שתצא לבית הדשן.

חטאת,

ואשם,

וזבחי שלמי ציבור - מועלין בהן: משהוקדשו.

נשחטו - הוכשרו ליפסל: בטבול יום,

ובמחוסר פפודים,

ובלינה.

נזרק דמן חייבין עליה משום: פיגול,

נותר,

וטמא.

אין מועלין בבשר

אבל מועלין - באימוריהן עד שיצאו לבית הדשן.

שתי הלחם:

מועלין בהן - משהוקדשו.

קרמו בתנור - הוכשרו ליפסל: בטבול יום,

ובמחוסר פפודים,²¹

ולישחוט עליהן את הזבח.

נזרק דמן של כבשים - חייבין עליה משום: פיגול,

נותר,

²⁰ שיטה מקובצת. גירסת וילנא: שיתך

²¹ רשי ועוד. תוספות ח. ד"ה קדמו גורס ובלינה. וגירסת וילנא: (ובלינה)

וְטָמֵא

וְאִין בְּהוּ מְעִילָה.

לְחֵם הַפְּנִים:

מוֹעֲלִין בּוֹ - מִשְׁהוּקְדָּשׁוֹ.

קָרַם בְּתַנּוּר - הוֹכֵשׁ לִפְסָל: בְּטָבוֹל יוֹם,

וּבְמַחֲוֶסֶר נְפוּרִים,

וְלִהְסֹדֵר עַל גְּבֵי הַשּׁוֹלְחָן.

קָרְבוֹ הַבְּזִיכִין - חֵיבִין עָלָיו מִשּׁוֹם: פִּיגוּל,

נֹתֵר,

וְטָמֵא.

וְאִין בּוֹ מְעִילָה.

הַמִּנְחוֹת:

מוֹעֲלִין בְּהוּ - מִשְׁהוּקְדָּשׁוֹ.

קָדְשׁוֹ בְּכָלִי - הוֹכֵשׁוֹ לִפְסָל: בְּטָבוֹל יוֹם,

וּבְמַחֲוֶסֶר נְפוּרִים,

וּבְלִינָה.

קָרַב הַקּוֹמֵץ - חֵיבִין עָלָיו מִשּׁוֹם: פִּיגוּל,

נֹתֵר,

וְטָמֵא.

וְאִין מוֹעֲלִין בְּשִׁירִים.

אֲבָל מוֹעֲלִין בְּקוֹמֵץ - עַד שִׁיֵּצֵא לְבֵית הַדָּשָׁן.

גְּמָרָא

אִיתְמַר:

הַנְּהַנָּה מֵאִפְרָת תְּפוּחָא שְׁעַל גְּבֵי הַמְזֻבָּח:

רַב אָמַר:

אִין מוֹעֲלִין בּוֹ.

וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר:

מוֹעֲלִין בּוֹ.

לְפָנֵי תְרוּמַת הַדָּשָׁן - כּוֹלֵי עֲלֵמָא לֹא פְלִיגִי: דְמוֹעֲלִין בּוֹ.

כִּי פְלִיגִי: לְאַחַר תְּרוּמַת הַדָּשָׁן,

רַב אָמַר: אִין מוֹעֲלִין בּוֹ.

הֲרֵי נַעֲשֶׂה מְצֻתוֹ.

וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: כִּינּוּ דְכֹתֵיב: "וְלִבְשׁ הַמִּהָן מִדּוֹ בַד"²² וְגוֹמֵר (ויקרא ו, ג).

כִּינּוּ דְצִרִיד לְבִגְדֵי כְהוֹנָה - בְּקַדוּשְׁתֵּיהּ קָאִי.

תַּנּוּן:

"מוֹעֲלִין בְּהוּ עַד שֶׁתֵּצֵא לְבֵית הַדָּשָׁן".

קִשְׂיָא לְרַב!

אָמַר לָךְ רַב:

עַד שֶׁתִּרְאֶה לְבֵית הַדָּשָׁן.

מִיתִיבִי:

"וְכוֹלֵן שֶׁפִּקְעוּ מֵעַל גְּבֵי הַמְזֻבָּח - לֹא יַחְזִיר.

וְכוֹן אַחֲלַת שֶׁפִּקְעָה מֵעַל גְּבֵי הַמְזֻבָּח - לֹא יַחְזִיר" (זבחים פו.).

הָאֵל עַל גְּבֵי הַמְזֻבָּח - יַחְזִיר

בְּשִׁלְמָא לְרַבִּי יוֹחָנָן - נִיחָא,

אֲלָא לְרַב - קִשְׂיָא!

אָמַר לָךְ רַב:

רָשִׁי

וְאִין בְּהוּ מְעִילָה. דִּישׁ בְּהוּ שַׁעַת הֵיתֵר לַכַּהֲנִים

וְכַבֵּר נַעֲשִׂית מִצְוֹתָן:

לְחֵם הַפְּנִים מוֹעֲלִין בְּהוּ מִשְׁהוּקְדָּשׁוֹ. בַּפָּה:

קָרְמוֹ בְּתַנּוּר וְכוּ'. כְּדַאמְרִין בְּשֵׁתֵי הַלֶּחֶם

וְהַכֹּא נִמְי לִיכֹא בְלִינָה דְהַכִּי קִימָא לָן (מִנְחוֹת

דף ק:) לְחֵם הַפְּנִים נֹאכַל לְשִׁמוּנָה לְתַשְׁעָה

לְעֶשְׂרָה: וְלִסְדֵּר סִידְרוֹ עַל גְּבֵי הַשּׁלְחָן. וְכַל זְמַן שֶׁלֹּא

קָרַם אִינוּ קְרוּי לְחֵם: קָרְבוֹ הַבְּזִיכִין. דְּהֵיִינוּ הַמְתִּירִין חֵיבִין עֲלֵינוּ

מִשּׁוֹם פְּגוּל שֹׁאֵם חֵישֵׁב עֲלֵינוּ בְשַׁעַת הַקְּטֹרֶת

הַבְּזִיכִין הַרִינִי מִקְטִיר עַל מִנְת לֹאכּוֹל הַלֶּחֶם

חוּץ לְזִמְנוֹ הוֹקְבֵעַ הַלֶּחֶם בְּפִגּוּל דְכִי הִיכִי

דִּזְרִיקַת דָּם דְּבַהֲמָה דְּהֵיִינוּ מִתִּירָה קוֹבַעַת

בְּפִגּוּל וּבְנוֹתֵר וּבְטָמֵא הֵיִן קְבַעָה הַקְּטֹרֶת

הַבְּזִיכִין לְלֶחֶם הַפְּנִים בְּכָל הַיּוֹם:

וְאִין בּוֹ מְעִילָה. שְׁהָרִי יֵשׁ בּוֹ שַׁעַת הֵיתֵר

לְכַהֲנִים: הַמִּנְחוֹת מוֹעֲלִין בְּהוּ מִשְׁהוּקְדָּשׁוֹ. בַּפָּה:

אֲבָל מוֹעֲלִין בְּקוֹמֵץ. עַד שִׁישְׂרָף כּוֹלוֹ וְיֵצֵא

לְבֵית הַדָּשָׁן כְּדִין אִימּוּרֵי קְדָשִׁים לְפִי שְׁהַקּוֹמֵץ

כְּלִיל הוּא: גַּמ'

הַנְּהַנָּה מֵאִפְרָת תְּפוּחָא. הֵיִינוּ לְאַחַר שְׁהָרִים

תְּרוּמַת הַדָּשָׁן דְּהַכִּי תִנְיֵן בְּמַסַּכַת תְּמִיד (דף

כח:) שֶׁבַתְחַלָּה כְּשֶׁהוּא רוּצָה לְתֵרוּם תְּרוּמַת

הַדָּשָׁן הִיא עוֹלָה לְרֹאשׁ הַמְזֻבָּח וּפִינָה אֵת

הַגַּחְלִים אֵילֶךְ וְאֵילֶךְ וְחַתָּה אֵת הַמֵּאוּכְלוֹת

הַפְּנִימִיּוֹת וְיֵרֵד וְהֵיִינוּ תְרוּמַת הַדָּשָׁן הַגִּיעַ

לְרֹצְפָה צִבֵּר אֵת הַגַּחְלִים עַל גְּבֵי רֹצְפָה רֹחוּק

מִן הַכֶּבֶשׂ ג' טַפְחִים הֵיִינוּ מִקּוֹם שְׁנוֹתֵינָן שֵׁם

תְּרוּמַת הַדָּשָׁן וְהַנְּשֹׂאֵר עַל גְּבֵי הַמְזֻבָּח הִיא

צוּבֵר אֵת הָאִפְרָת לְצַד אֶחָד שֶׁל מְזֻבָּח בִּיחָד

וְעוֹשֶׂהָ עִגּוּל כְּמִין תְּפוּחָא וְגִבּוּהָ כְּמִין כּוֹבַעַת

וְאִמְרִין הַתָּם פְּעֻמִּים שִׁישׁ עֲלֵינוּ שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת

כּוֹר וְאַחַר כֵּךְ הִיא פּוֹשֵׁט אֵת בְּגָדֵינוּ וְלוֹבֵשׁ

בְּגָדִים הַפְּחוּתִין מֵהוּן כְּדֵתְנָא דְבִי רַבִּי יִשְׁמַעֲלֵל

(יומא דף כג:) בְּגָדִים שְׁבִישַׁל בְּהוּן קְדָרָה לְרַבּוֹ

אֵל יִמְזוּג בְּהוּן כּוֹס לְרַבּוֹ וְהִיא מוֹצִיא מַחוּץ

לְמַחְנָה לְבֵית הַדָּשָׁן וְאַהֲרָהָא קִאֲמַר הַנְּהַנָּה

מֵאִפְרָת תְּפוּחָא: כּוֹלֵי עֲלֵמָא לֹא פְלִיגִי דְמוֹעֲלִין בְּהוּן. שְׁהָרִי

עֲדִיין לֹא נַעֲשִׂית מִצְוֹתוֹ: רַבִּי יוֹחָנָן סָבֵר. כִּינּוּן דְּהָאִי הוֹצֵאת אִפְרָת הַתְּפוּחָא

צִרִיךְ בְּגָדֵי כְהוֹנָה דְּהוּא וְלִבְשׁ בְּגָדִים אַחֲרִים

הֵיִינוּ בְּגָדֵי כְהוֹנָה אֲלֵא שְׁפָחוּתִין מִן

הַרְשׁוּנִים בְּקְדוּשְׁתֵּיהּ קָאִי וּמוֹעֲלִין בּוֹ: תַּנּוּן

מוֹעֲלִין בְּהוּ עַד שֶׁתֵּצֵא לְבֵית הַדָּשָׁן שֶׁאֵף

עַל פִּי שְׁנִתְרַמָּה תְּרוּמַת הַדָּשָׁן מוֹעֲלִין בּוֹ: עַד שֶׁתִּרְאֶה

לְבֵית הַדָּשָׁן. הֵיִינוּ עַד הַרְמַת תְּרוּמַת הַדָּשָׁן

אֲבָל אַחַר שֶׁתֵּרַם תְּרוּמַת הַדָּשָׁן אוֹתוֹ הַנְּשֹׂאֵר

הוּא רֹאוּי וְעוֹמֵד לְהוֹצֵאת הַדָּשָׁן וְשׁוֹב אִין בּוֹ

מְעִילָה וְהֵיִינוּ כְּרַב: וְכוֹלֵן שֶׁפִּקְעוּ מֵעַל גְּבֵי הַמְזֻבָּח לֹא יַחְזִיר.

דְּקִתְנִי בְּמַסַּכַת זְבָחִים בְּפִי הַמְזֻבָּח (דף פה:) וְאֵלוֹ אִם עֲלֵינוּ יֵרְדוּ בֶּשֶׂר קְדָשִׁים וְכוּ' הַצִּמְרָה

שֶׁבִישַׁל שְׁבִישַׁל הַכֶּבֶשִׁים וְשַׁעַר שְׁבוּקָן הַתִּישִׁים (שְׁמֹחֵר) וְהַעֲצֻמוֹת וְהַגִּידִים

וְהַקְּרִינִים וְהַטְּלָפִים בְּזִמְנָן שֶׁהוּן מַחוּבְרִין יַעֲלוּ שְׁנֵאֲמַר וְהַקְּטִיר הַכֹּהֵן אֵת הַכֹּל הַמְזֻבָּחָה פִּרְשׁוּ

לֹא יַעֲלוּ וְכוֹלֵן שַׁעֲלוּ לְרֹאשׁ הַמְזֻבָּח וְשׁוֹב פִּקְעוּ מֵעַל גְּבֵי הַמְזֻבָּח לֹא יַחְזִיר וְאִין בְּהוּן מְעִילָה:

וְכִן גַּחְלַת שֶׁפִּקְעָה מֵעַל גְּבֵי הַמְזֻבָּח. וְלֹא מִיִּירֵי בְּגַחְלַת דְּאִימּוּרִים אֲלֵא בְּגַחְלַת דְּעֻצִים קִאֲמַר

דְּאִי הוּי גַחְלַת דְּאִימּוּרִים הוּי חֵישֵׁב לְהַחְזִיר שְׁהָרִי לֹא נַעֲשִׂית מִצְוֹתוֹ עַד שְׁנִתְרַמָּה תְּרוּמַת

הַדָּשָׁן וּמִשְׁמַע נִמְי אֲפִילוֹ בְּגַחְלַת שְׁבַתְפוּחָא מִיִּירֵי דְּאִי"א שֶׁלֹּא הוּי גַחְלִים מְעוֹרְבִין בְּאַפְרָ

שְׁצִבּוּר בְּתַפּוּחָא וְאִם נִפְלָה הַגַּחְלַת מִן הַתְּפוּחָא לֹא שֶׁל מְעַרְכָּה וְאַחֲ"כ פִּקְעָה הַגַּחְלַת מִן הָאֵשׁ

שֶׁל מְעַרְכָּה לְאַרְץ לֹא יַחְזִיר וְאִין בְּהוּן מְעִילָה: וּמִן הָאֵרֶץ עַל גְּבֵי הַמְזֻבָּח הוּא דְלֹא יַחְזִיר הָאֵשׁ

עַל גְּבֵי הַמְזֻבָּח. כְּגוֹן שֶׁפִּקְעָה מִצַּד זֶה שֶׁל מְזֻבָּח לְצַד אַחֵר שְׁבַמְזֻבָּח: יַחְזִיר וּמִדְקָא דִּיִּיקִי

דִּיחְזִיר מִשְׁמַע דְּמוֹעֲלִין בּוֹ אֲפִילוֹ לְאַחַר תְּרוּמַת הַדָּשָׁן וְהֵיִינוּ כְּרִי יוֹחָנָן וְקִשְׂיָא לְרַב:

²² וְלִבְשׁ הַמִּהָן מִדּוֹ בַד וּמִמְנָסִי בַד וְלִבְשׁ עַל מִשְׁוֹר וְהָרִים אֵת הַדָּשָׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֵת הַעֵלָה עַל הַמְזֻבָּח וְשִׁמוּנוֹ אֲצֵל הַמְזֻבָּח

שְׁאֵנִי גְחָלֶת דְּאִית בֵּיה מְשָׁשָׁא.

אִיכָא דְאָמַר לֵה לְהַךְ גִּיסָא:

טַעמָא מְשׁוּם גְחָלֶת דְּאִית בֵּיה מְשָׁשָׁא,

הָא אֶפְרָ דְלִית בֵּיה מְשָׁשָׁא - אֶפִּילוּ לְגַבֵּי מְזַבְּחָ אִין מוֹעֲלִין בּוּ.

בְּשִׁלְמָא לְרַב - נִיחָא,

אֶלָּא לְרַבֵּי יוֹחָנָן - קְשִׁיא!

אָמַר לָךְ רַבֵּי יוֹחָנָן:

הוּא הֵדִין דְאֶפִּילוּ אֶפְרָ,

וְהֵינּוּ טַעמָא דְקִתְנֵי "גְחָלֶת" - קָאֲתִי לְאִשְׁמוּעִינָן: דְאֶפִּילוּ גְחָלֶת דְּאִית בֵּיה מְשָׁשָׁא,
כִּי פְקַעָה מַעַל גְּבֵי הַמְזַבְּחָ - לֹא יִחְזִיר.

רַבֵּי

אָמַר לָךְ רַב שְׁאֵנִי גְחָלֶת דְּאִית
בֵּיה מְשָׁשָׁא. מְשׁוּם הַכִּי חֲשִׁיבָא
לְהַחְזִירָה וּמוֹעֲלִין בֵּיה אֶפִּילוּ
לְאַחַר הַרְמַת הַדְּשָׁן אֲבֵל דְּשָׁן
דְּלִית בֵּיה מְשָׁשָׁא לִית בֵּיה
מַעֲלָה:

אִיכָא דְמוֹתֵיב לְהַךְ גִּיסָא טַעמָא
דְּגְחָלֶת דְּאִית בֵּיה מְשָׁשָׁא. דְּכִי
פְקַעָה מַעַל גְּבֵי הַמְזַבְּחָ יִחְזִיר הָא
אֶפְרָ דְלִית בֵּיה מְשָׁשָׁא אֶפִּילוּ עַל
גְּבֵי הַמְזַבְּחָ לְאַחַר תְּרוּמַת הַדְּשָׁן
אִין בּוּ מַעֲלָה קְשִׁיא לְרַבֵּי יוֹחָנָן
אָמַר לָךְ רַבֵּי יוֹחָנָן הִי"ה דְאֶפִּילוּ
אֶפְרָ שְׁפַקַע מַעַל גְּבֵי הַמְזַבְּחָ
לְאַחַר תְּרוּמַת הַדְּשָׁן יִחְזִיר
דְּמוֹעֲלִין בּוּ וְהֵינּוּ טַעמָא דְקִתְנֵי
גְחָלֶת וְלֹא דְשָׁן לְאִשְׁמוּעִינָן
דְאֶפִּילוּ גְחָלֶת דְּחֲשִׁיבָא כִּי פְקַעָה
מַעַל גְּבֵי הַמְזַבְּחָ לְאַרְצָ לֹא יִחְזִיר:

5. ט, ב - י, א

רפ"י

רב אמר מה שנהנה. כלומר קרן וחומש שחייב לשלם בשביל מה שנהנה יפלו לנדבה לקרבנות צבור וחייב נמי להביא אשם מעילות להתכפר בו בשביל שמעל: **ולוי אמר יביא מאותו קרן וחומש דבר שכולו קרב למזבח**. דהיינו קטרת: **מעילה זו**. קרן וחומש שחייב להביא בשביל שנהנה מן הקדשים להיכן הולכת:

הלמידין לפני חכמים. דהיינו לוי לרבי איהו קתני הא ברייתא משמיה דרבי יביא דבר שכולו קרב למזבח דהיינו קטרת ואעפ"כ מביא אשם מעילות:

הנהנה מדמי חטאת ומדמי אשם. כגון שהפריש מעות לחטאתו או לאשמו ונהנה מקצתן עד שלא לקח חטאת יוסיף ויביא חטאתו ה"ק אם נודע לו שנהנה מהן עד שלא קרב חטאתו שעדיין לא קנה החטאת מן הדמים שהפריש מוסיף האי קרן וחומש שחייב בשביל שמעל על הנהו מעות דפיישו שלא מעל בהן ויביא חטאתו מאלו ומאלו הוא הדין נמי לאשם:

אם כבר קרבה חטאתו. עד שלא נודע לו שמעל ושוב נודע לו יוליך האי קרן וחומש לים המלח דאילו לא קרבה חטאתו עדיין היה מוסיף האי קרן וחומש על דמי חטאתו ומביא בהן חטאת מעילה אבל השתא דנודע לו לאחר שקרבה חטאתו הנך מעות דקרן וחומש שהיה צריך להוסיף על דמי חטאת כיון דקרבה חטאתו הוו להו כחטאת שכפרו בעליה דלמיתה אזלא והמעות ילכו לים המלח דהיינו במקום מיתה:

כבר קרב אשמו. נמי יפלו המעות דקרן וחומש לנדבת צבור דק"ל (תמורה דף יח.) כל שבחטאת מתה באשם רועה עד שישתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה: **הנהנה מקדשי קדשים כו' יפלו לנדבה**. והיינו כוותיה דרב:

כל קרבנות המזבח. כלומר אם נהנה מקרבנות המזבח יפלו הקרן והחומש לנדבה למזבח: **ואם נהנה מקדשי בדק הבית**. ישלם קרן וחומש לבדק הבית:

לנדבת צבור. לשופרות: **רב אמר מה שנהנה**. כלומר קרן וחומש שחייב לשלם בשביל מה שנהנה יפלו לנדבה לקרבנות צבור וחייב נמי להביא אשם מעילות להתכפר בו בשביל שמעל: **ולוי אמר יביא מאותו קרן וחומש דבר שכולו קרב למזבח**. דהיינו קטרת:

מעילה זו. קרן וחומש שחייב להביא בשביל שנהנה מן הקדשים להיכן הולכת: **הלמידין לפני חכמים**. דהיינו לוי לרבי איהו קתני הא ברייתא משמיה דרבי יביא דבר שכולו קרב למזבח דהיינו קטרת ואעפ"כ מביא אשם מעילות:

הנהנה מדמי חטאת ומדמי אשם. כגון שהפריש מעות לחטאתו או לאשמו ונהנה מקצתן עד שלא לקח חטאת יוסיף ויביא חטאתו ה"ק אם נודע לו שנהנה מהן עד שלא קרב חטאתו שעדיין לא קנה החטאת מן הדמים שהפריש מוסיף האי קרן וחומש שחייב בשביל שמעל על הנהו מעות דפיישו שלא מעל בהן ויביא חטאתו מאלו ומאלו הוא הדין נמי לאשם:

אם כבר קרבה חטאתו. עד שלא נודע לו שמעל ושוב נודע לו יוליך האי קרן וחומש לים המלח דאילו לא קרבה חטאתו עדיין היה מוסיף האי קרן וחומש על דמי חטאתו ומביא בהן חטאת מעילה אבל השתא דנודע לו לאחר שקרבה חטאתו הנך מעות דקרן וחומש שהיה צריך להוסיף על דמי חטאת כיון דקרבה חטאתו הוו להו כחטאת שכפרו בעליה דלמיתה אזלא והמעות ילכו לים המלח דהיינו במקום מיתה:

כבר קרב אשמו. נמי יפלו המעות דקרן וחומש לנדבת צבור דק"ל (תמורה דף יח.) כל שבחטאת מתה באשם רועה עד שישתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה: **הנהנה מקדשי קדשים כו' יפלו לנדבה**. והיינו כוותיה דרב:

כל קרבנות המזבח. כלומר אם נהנה מקרבנות המזבח יפלו הקרן והחומש לנדבה למזבח: **ואם נהנה מקדשי בדק הבית**. ישלם קרן וחומש לבדק הבית:

לנדבת צבור. לשופרות: **רישא**. דאמר ילכו לים המלח ר"ש היא דאמר (תמורה דף טו.) חטאת שכיפרו בעליה תמות: **וסיפא**. דאמר כל קרבנות המזבח למזבח ואע"ג דאיכפור בעלים רבנן היא דאמרי אין חטאת מתה אלא אותה שאבדה ונמצאת לאחר כפרה (וכן המעות):

איתמר:

הנהנה מבשר קדשי קדשים לפני זריקת דמים, ואמורי קדשים קלים לאחר זריקת דמים:

רב אמר:

מה שנהנה - יפלו לנדבה.

ולוי אמר:

יביא דבר שכולו למזבח.

תניא כוותיה דלוי:

"מעילה זו להיכן הולכת?"

הלמידין לפני חכמים אומרים יביא דבר שכולו למזבח.

מאי ניהו? קטרת.

תניא כוותיה דרב:

"הנהנה: מדמי חטאת,

ומדמי אשם.

עד שלא קרבה חטאתו - יוסיף ויביא חטאתו.

ועד שלא קרבה אשמו - יוסיף ויביא אשמו.

קרב חטאתו - ילכו לים המלח.

כבר קרב אשמו - יפלו לנדבה.

הנהנה: מקדשי קדשים לפני זריקת דמים,

ואמורי קדשים קלים לאחר זריקת דמים

מה שנהנה יפלו לנדבה

כל קרבנות המזבח למזבח

קרבנות קדשי בדק הבית לבדק הבית

קרבנות צבור לנדבת צבור."

הא גופה קשיא:

"עד שלא קרבה חטאתו - יוסיף ויביא חטאתו.

משקרבה חטאתו - ילכו לים המלח."

וקתני: "כל קרבנות המזבח - למזבח."

ולא שנא דאיכפור בעלים, ולא שנא היכא דלא איכפור!

רישא - רבי שמעון היא,

דאמר: "כל חטאת שכיפרו בעליה - תמות" (תמורה טו.).

יא

רישא רבי שמעון²³, וסיפא רבנן?!

אמר רב גביהא דבי פתיל לרב אשי:

אין²⁴, הכי אמר אביי:

רישא - רבי שמעון,

וסיפא - רבנן.

²³ וילנא: (רישא רבי שמעון)

²⁴ צאן קדושים

6. י, א

רַש"י

הכל מודים. רב ורבי יוחנן דפליגי באפר תפוח:
שום נהנה מקדשי קדשים שנטמאו. אפילו קודם זריקה ומאימורי קדשים קלין לאחר שהעלן על גבי המזבח אפילו קודם שנעשו אפר אבל משלה בהן האור דפטור ממעילה:
פשיטא. דפטור דמאי קא מפסיד דכיון דנטמאו בשר קדשי קדשים לא חזו לא לכהנים ולא לגבוה ובאימורי קדשים קלים נמי הרי כבר העלן ונעשית מצותן ואם תאמר הא אמרינן בפרקין דלעיל (דף ה:): הפגול לעולם מועלין בו ולא פרכינן מאי קא מפסיד היינו טעמא דמועלין בו הואיל ומרצין לפגול דחשיב כולי האי דצריך זריקת דמים לקובעו בפגול חשיב נמי דמועלין בו אע"ג דלא מפסיד:
מהו דתימא קדשי קדשים שנטמאו. אכתי אית להו מקצת קדושה דבעו שריפה בקדש כשאר פסולי דקדש ואימורי קדשים קלים נמי שהעלם אכתי אית בהו מצוה להפוכי בצנורא כדי שיהו נשרפין לגמרי ולחייב בהן משום מעילה:
קא משמע לן דלא. ואי קשיא לך אמאי אמר רבא אימורי קדשים קלים לאחר שעלו פטור ממעילה הא אמרינן לעיל לפני תרומת הדשן דכולי עלמא לא פליגי דמועלין בו ואמאי פטור הא לא קשיא התם לעיל מיירי באפר עולה ובאימורי קדשי קדשים דחמיירי משום הכי מועלין בהן עד שיצאו לבית הדשן אבל אימורי קדשים קלים דלא חמיירי כולי האי משום הכי הנהנה מהן לאחר שעלו פטור:
הני מילי דאתידע ליה דמעל קמי [כפרה]. קודם שקרבה חטאתו דכיון דהוה ליה להוסיף אלו המעות קרן וחומש על דמי חטאתו דכי הפריש השתא לקרן וחומש לא הפרישו לאיבוד אלא היה יכול להקריבן ודינייהו הו כחטאת שכיפרו בעליה וילכו לים המלח:
אבל. נודע לו שמעל לאחר כפרה לאחר שקרבה חטאתו הני קרן וחומש שהפריש עכשיו אינו מביא מהן שוב חטאתו שכבר כיפרו הבעלים ואם ילכו לים המלח הויין לאיבוד אלא יפלו לנדבה דאין מפרישין תחלה לאיבוד כלומר על מנת שילכו לים המלח הילכך יפלו לנדבה:

]"איתמר:

הנהנה מאפר תפוח שעל גבי המזבח:

רב אמר:

אין מועלין בו.

ורבי יוחנן אמר:

מועלין בו".]

אמר רבא:

הכל מודים:

שום נהנה: מבשר קדשי קדשים שנטמא²⁵,

ומאימורי קדשים קלין לאחר שהעלן - דפטור.

פשיטא! מאי קא מפסיד?

מהו דתימא:

בשר קדשי קדשים שנטמא - אית ליה מצות שריפה לפניהם,

אימורי קדשים קלין - איכא מצוה להפוכי בצנינורא,

קא משמע לן דלא.

אמר רבא:

הא דאמרת: "בבד קרבה חטאת ילכו לים המלח".

הני מילי דאתידע ליה קמי כפרה,

אבל לאחר כפרה - יפלו לנדבה.

מאי טעמא?

אין מפרישין מתחלה לאיבוד.

²⁵ שיטה מקובצת, מסורת הש"ס, תוס'. גירסת וילנא: (קודם זריקה)

7. י, א

רס"י

מתניתין

מתני'
מנחת כהנים. דכתיב וכל מנחת כהן כליל תהיה:
מנחת כהן משיח. היינו חביתי כה"ג:
 ומנחת נסכים: היינו מנחה הבאה עם הזבח שיש בו נסכים דאין בהן שיריים דכל הני דמתני' כליל נינהו:
מועלין בהן משהוקדשו. קדושת פה בעלמא:

ופיגול אין בהן. דאין להם מתירין:
[שיש לו מתירין]. כגון שלמים וחטאת ואשם דדמן מתיר האימורין להקטרה והבשר לכהנים או דבר שיש לו מתירין למזבח בלבד כגון עולת העוף ועולת בהמה דדמן מתירין למזבח וכגון שתי הלחם דדמן של כבשים הן מתירין אותן וכגון לחם הפנים דבזיכין מתירין אותו ומנחות שניתרות בקומץ:

אין חייבין עליהם משום נותר וטמא ופיגול עד שיקרבו מתירין. דהכי כתיב בפיוגול דשלמים לא ירצה ואמרינן (זבחים דף כח:) כהרצאת כשר כך הרצאת פיגול וכו' (ויליף נותר וטמא מפגול) [ומשום נותר וטמא נמי אין חייבין עד שיקרבו מתירין כמו פגול דנותר יליף קדש קדש מפגול וטמא יליף (שם דף מה.) חילול [חילול] מנותר]:

וכל דבר שאין לו מתירין. כגון הקומץ. והלבונה וכו' דהן עצמן מתירין:
חייבין עליהן משום נותר וטמא. משום טמא כדנימא לקמן בגמ' וטומאתו עליו ונכרתה בכל הקדשים הכתוב מדבר ומשום נותר דילפינן חילול חילול מטמא אבל חיוב פגול אין בו משום דלא מצינו חיוב פגול אלא בדבר שיש לו מתירין דהא בשלמים כתיב פיגול:

גמ'
מה"מ. דנותר וטמא חייבין עליהן בין בדבר שיש לו מתירין בין בדבר שאין לו מתירין:
דתנו רבנן כו'. ומה פגול שהוא חמור כ"כ שהוא חייב קרבן בידיעה אחת כשנדע לו שאכל פיגול שאינו צריך שתי ידיעות כטומאת מקדש וקדשיו דבטומאת מקדש וקדשיו בעינן שתי ידיעות ידיעה בתחלה וידיעה בסוף והעלם בנתיים דכתיב (ויקרא ה) ונעלם מכלל שידע והדר כתיב והוא ידע הרי כאן שתי ידיעות:

וקרבנו קבוע. דהאוכל פיגול בשוגג מביא חטאת בהמה:
ולא הותר מכללו. בצבור אין חייבין כו':

והותרה מכללה. כגון פסח הבא בטומאה אינו דין כו':
לרבות כל הקדשים לטומאה. בין שיש להן מתירין בין שאין להן מתירין:
יכול. אם הוא דבר שיש לו מתירין יהו חייבין עליו משום טומאה מיד קודם שיקרבו מתירין ואותן שאין להן מתירין יהו חייבין עליהן משום טומאה לאלתר קודם שינתנו בכלי:

ת"ל אשר יקרב. והאי יקרב משמע נגיעה דבנגיעה לחודה מחייב דכי יגע (ויקרא יא) מתרגמינן ארי יקרב ואמר ר"א וכי יש נוגע שהוא חייב כרת א"כ למה נאמר אשר יקרב דמשמע נגיעה בעלמא לא משמע נגיעה אלא הכי משמע דאינו חייב עליו משום טומאה עד שיכשר ליקרב דהיינו עד שיקרבו מתירין:

הא כיצד כל דבר שיש לו מתירין וכו'. ונותר אתי חילול חילול מטמא כדאמרינן במס' זבחים (דף מה.):

הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים - מועלין בהם משהוקדשו.

קדשן בכלי - הוכשר ליפסל: בטבול יום, ובמחוור פפורים, ובלינה, וחיביו עליו: משום נותר, ומשום טמא, ופיגול אין בה.

זה הכלל: כל שיש לו מתירין - אין חייבין עליו משום: פיגול, ונותר, וטמא עד שיקרבו מתירין. וכל שאין לו מתירין - פיון שקידש בכלי חייבין עליו משום: נותר, וטמא, ופיגול אין בה.

גמרא

יב

מנא הני מילי?

דתנו רבנן:
"יכול אין חייבין משום טומאה אלא בדבר שיש לו מתירין?"
ודין הוא:

ומה פיגול שהוא בידיעה אחת וקרבו קבוע ולא הותר מכללו אין חייבין אלא על דבר שיש לו מתירין
טומאה שהיא בשתי ידיעות וקרבו עולה ויורד והותרה מכללה
אינו דין שלא יהא חייב אלא על דבר שיש לו מתירין?
תלמוד לומר: "אמר אלהם לדתיכם כל איש אשר יקרב מקל ורעכם" 26 וגו' (ויקרא כב, ג) -

בכל הקדשים הנתוב מדבר.

יכול יהו חייבין עליהן מיד?

תלמוד לומר "אשר יקרב" (ויקרא כב, ג).

אמר רבי אלעזר:

וכי יש נוגע שהוא חייב?

הא כיצד?

כל דבר שיש לו מתירין - אינו חייב עד שיקרבו מתירין.

וכל דבר שאין לו מתירין - אינו חייב עד שיקדש בכלי."

הדרן עלך חטאת העוף

26 אמר אלהם לדתיכם כל איש אשר יקרב מקל ורעכם אל הקדשים אשר יקדישו בני ישראל לה' וטמאתו עליו ונקרתה הנפש ההוא מלפני אני ה'